SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 127. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 7, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ЛИПНЯ 1994. Ч. 127. РІК CI

Є. Марчук призначений віцепрем'єром України

Є. Марчук

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 1-го липня, Президент України Леонід Кравчук підписав укази про нові призначення в Кабінеті Міністрів.

Голова Служби Безпеки України Євген Марчук призначений віцепрем'єр-міністром України, Микола Шульга — міністром України у справах національностей і міграції, Володимир Мальцев — міністром охорони здоров'я.

Зрезиґнували зі своїх становищ віцепрем'єр-міністри Володимир Дем'янов і Валентин Ландик, а також міністер у справах національностей і міграції Олександер Ємець. Юрій Спіженко звільнений з посту міністра охорони здоров'я у зв'язку з обранням його народним депутатом України. Юхим Звягільський залишив посаду першого віцепрем'єра, у зв'язку з переходом на іншу працю.

На посаду міністра охорони здоров'я призначений кандидат медичних наук Володимир Мальцев, який перед цим працював заступником міністра Спіженка.

І. Драч відвідав Польщу

Київ (УНІАР). — Сюди 1-го липня повернувся відомий український письменник і громадський діяч Іван Драч після кількаденного перебування в Польщі. Там він взяв участь у конференції українських европейських організацій та у з'їзді перемишлян, ознайомився з діяльністю Об'єднання Українців у Польщі, Об'єднанням Лемків у Польщі, зустрівся з керівниками Української ГКЦ і УПЦ в Польщі.

Відбулися також зустрічі з державними і політичними діячами Польщі: маршалом сейму Ю. Олекси, маршалом сенату А. Струзіком, міністром закордонних справ. А. Олеховським, міністром культури К. Деймеком, лідерами політичних партій Т. Мазовецьким, А. Квасневським, Л. Мочульським, Я. Куренєм, Б. Горемським, З. Буяком та іншими. І. Драч зустрівся зі співголовою Консультаційного комітету президентів України і Польщі, міністром Є. Мілевським і виступив у ПЕН клюбі, де розповів про сучасний стан української літератури.

Верховна Рада Криму не визнає українських законів

Симферопіль (УНІАР). — У четвер, 30-го червня, Верховна Рада Автономної Республіки Крим внесла низку поправок до закону про розподіл уповноважень між керівництвом України і Криму, ухваливши постанову такого змісту: „Всі законодавчі та нормативні акти законодавчих і виконавчих влад України, які протистоять конституції Республіки Крим, або уневажнюють закони та постанови Верховної Ради Криму та укази президента Криму, не мають юридичної сили і не підлягають виконанню на території Криму".

На сесії також ухвалено заяву, у якій парлямент Криму попередив керівництво України, що залишає за собою право скасувати мораторій на референдум щодо статусу Криму, в разі дальшого втручання України „у внутрішні справи Республіки Крим".

Альтернативний парлямент Криму — Громадянська Рада Криму, — створений з ініціятиви Українського громадянського конгресу Криму і об'єднання „Крим з Україною", поширив заяву із засудом рішення Верховної Ради Криму. Автори заяви вважають, що кримський режим зумисне переводить економічні проблеми в політичні.

Громадяни України можуть голосувати в ЗСА

Вашінґтон (Амбасада України). — У четвер, 30-го червня ц. р., згідно зі законом України про вибори Президента, Центральна виборча комісія виборів Президента України прийняла постанову про проведення повторного голосування 10-го липня ц. р.

До виборчих бюлетенів внесено прізвища кандидатів на Президента України Леоніда Кравчука і Леоніда Кучми.

Громадяни України, які постійно проживають або тимчасово перебувають в ЗСА, можуть ознайомитися з інформацією про кандидатів, а також взяти участь у голосуванні, яке буде проводитися від 7-ої години ранку до 8-ої години вечора за місцевим часом, в приміщеннях амбасади України в ЗСА, а також генеральних консулятів України в Ню Йорку та Чикаґо під такими адресами: Embassy of Ukraine, 3350 M. Street, N. W., Washington, D. C., 20007; tel.: (202), 333-7506, (202) 333-0606; Consulate General of Ukraine in Chicago, 10 E Huron Street, Chicago, Ill. 60611; tel.: (312) 642-4388; Consulate General of Ukraine in New York, 240 E 49th Street, New York, N. Y., 10017; tel.: (212) 371-5690.

При голосуванні виборці повинні мати при собі пашпорт громадянина України.

ГЕН. І. БІЛАС В ПАССЕЙКУ

Пассейк, Н. Дж. — Український Конґресовий Комітет Америки, округи Пассейк-Берґен, влаштовує доповідь члена Верховної Ради України ген. Івана Біласа на тему „Сучасна Україна". Доповідь відбудеться у четвер, 7-го липня, в Українській Централі, 240 Говп аве. Початок о год. 7-ій вечора.

УКРАЇНУ ВІДВІДАВ ДИРЕКТОР ФБІ

Київ (УНІАР). — В суботу, 2-го липня, сюди прибув директор Федерального бюра інвестиґацій ЗСА Луїс Фрі. Під час короткої зустрічі з журналістами на летовищі в Борисполі він зазначив, що метою його відвідин є налагодження тіснішої співпраці з правоохоронними органами України і координація дій у боротьбі з міжнародною злочинністю.

Відбулися зустрічі директора Еф-Бі-Ай з керівниками Міністерства Внутрішніх Справ України, Генеральної прокуратури, Служби Безпеки, Міністерства Закордонних Справ, Міністерства Юстиції, Міністерства Фінансів, Державного митного комітету та Державного комітету охорони кордонів. Під час зустрічей обговорено проблеми боротьби з організованою злочинністю та способи координації дій під час боротьби з наркоманією. Особливу увагу учасники зустрічі приділили посиленню заходів проти торгівлі ядерними матеріялами та ядерною зброєю.

Напередодні директор ФБІ відвідав Варшаву, Польща, де також домовився про співпрацю у боротьбі з наркомафією та „відмиванням" грошей.

З України Л. Дж. Фрі виїхав до Москви, де 4-го липня мав намір відкрити представництво Еф-Бі-Ай, однак приміщення для цього виявилось неготовим. Заплянована на цей день зустріч російського міністра юстиції Юрія Калмикова з Л. Фрі не відбулася. Л. Фрі зустрівся з керівниками Міністерства внутрішніх справ Росії, з якими обговорив проблеми боротьби з міжнародною організованою злочинністю.

На пресовій конференції в Києві Л. Фрі повідомив, що правоохоронні органи України і ЗСА підписали спільне комюніке про необхідність підготови двома сторонами конкретних механізмів боротьби зі злочинами. Він також підтвердив факт існування російської організованої злочинности в ЗСА і що ця проблема турбує все більше.

Появилося нове число журналу „The Ethnic Forum"

Вийшло з друку нове число міжнародного наукового журналу „Етнік Форум", що присвячений етнічним дослідженням. Журнал заснував проф. Любомир Винар, професор і директор Етнічного наукового центру при Кентському університеті. У цьому випуску журналу (т. 13/14, 188р.) знаходимо такі дослідження українських вчених: д-р Всеволод Ісаїв, „Дефініції етнічности і нові підходи" (Торонтський університет), Ігор Гирич (Київ, АН України), „З нагоди 30-ліття 'Українського Історика', 1963—1993", Ігор Стебельський, проф. Вінзорського університету, „Український Географічний журнал 1993", Любомир Винар (Кентський університет) критичний огляд високошкільного підручника Ореста Субтельного „'Юкрейн' і українці в Північній Америці".

В журналі є такі розділи: „Соціологічні студії", „Етнічна література", „Етнічна преса", „Етнічні спільноти", відділ рецензій (книжки, журнали і фільми). У цьому випуску поміщено від Бюра Інформацій Кентського університету коротку статтю „Редактор 'Етнічного Форуму' одержав міжнародне відзначення", в якому подано коротку інформацію про наукову діяльність і досягнення в ділянці історії і етнічних студій д-ра Л. Винара. Журнал індексується в „Гісторікал Абстрактс", „Амеріка: Гісторі анд лайф", МЛА Міжнародна бібліографія й інших бібліографічних міжнародних довідниках.

В попередніх числах журналу поміщено важливі дослідження і рецензії з різних ділянок українознавчих етнічних студій. Передплата коштує 25 дол. для індивідуальних передплатників і 27 дол. для академічних й інших установ. Ще можна замовити раніші випуски від 1985 до 1992 року. Передплати з чековими переказами на „Етнік Форум", Кент Стейт Юніверсіті висилати на адресу: Ms. Janet Loch, Editorial Assist. „Ethnic Forum", Center for the Study of Ethnic Publications, P. O. Box 5190, Kent State University, Kent. Ohio 44242.

В Україні

ОДЕСА. — Тут головою Обласної Ради обрано Руслана Боделана, який виграв у свого єдиного суперника Владлена Ільїна — представника Президента в області. За місце голови Одеської Міської Ради в другій турі змагатимуться Олексій Костусєв та Едуард Гурвіц.

СИМФЕРОПІЛЬ. — Під час сесії Верховної Ради Криму 27-го червня група представників Громадського парляменту Криму бльокувала вхід до Верховної Ради. Учасники пікету збирали підписи під вимогою провести референдум з метою надання надзвичайних уповноважень Юрію Мєшкову. Учасники акції звинуватили голову Верховної Ради Криму Сергія Цекова у зраді та висловили підтримку кримському президентові Ю. Мєшкову.

КИЇВ. — На думку доктора медичних наук Любомира Пирога, демографічна ситуація в Україні може стабілізуватися лише у 2016 році і тільки при сприятливих умовах. Причиною погіршення здоров'я населення є катастрофічний стан екології та економіки. Минулого року в Україні число смертей на 180,000 осіб перевищило число народжень.

СЕВАСТОПІЛЬ. — Сторожовий корабель Військово-Морських Сил України „Гетьман Сагайдачний" відбув до Руану, Франція, де візьме участь у святі „Армада Свободи", організованому міською управою Руану. Урочистості присвячені 50-річчю висадження у Нормандії союзних військ і триватимуть 10—17-го липня.

ЛЬВІВ. — До Львівської Обласної Ради вже обрано 18 депутатів. Серед них — три представники Української Республіканської Партії, два — Конґресу Українських Націоналістів, редактор обласної газети „Високий Замок" Роман Кукіль, по одному представникові від Соціялістичної та Комуністичної партії.

ЗСА ВІДКРИЛИ АМБАСАДУ У БОСНІЇ

Сараєво, Боснія і Герцеґовина). — Тут у святковий день — 218-річницю проголошення американської незалежности, у понеділок, 4-го липня, під звуки американського гимну, піднесено зоряний прапор на будинку першої амбасади ЗСА у Боснії і Герцеґовині.

На відкритті промовляв Віктор Яковіч, амбасадор ЗСА у Боснії, який підкреслив дворічну боротьбу і втрати народу Боснії та запевнив про „повну підтримку" ЗСА. Приклад Сараєва, як міста багатоетнічної громадськости, не має стати частиною минулого, а радше приціпом для майбутности, сказав він у своїй промові, підкреслюючи, що саме ця прикмета Сараєва запевнить йому безпеку в майбутньому та підтримку міжнародної громадськости. Всі ці запевнення американського амбасадора прозвучали тільки 24 години перед тим, як у Женеві міністри закордонних справ ЗСА, Франції, Англії, Росії та Німеччини збиралися підтримати та офіційно запропонувати плян, який передбачає, що 51 відсоток Боснії належатиме Боснії, а решта залишиться за сербами. Це Боснії, яка проголосивши свою незалежність від Югославії у квітні 1992 року, відразу наразилася на збройний спротив сербських повстанців, які, озброєні югославською армією, в короткому часі зайняли 70 відсотків території Боснії.

Хоча відкриття американської амбасади мало б запевнити підтримку ЗСА, місцеве населення дивиться дещо скептично на всі ці гарні слова-обіцянки. З одного боку, боснійці свідомі того, що таки будуть змушені погодитися на таку пропозицію зі сторони згаданих держав, але відразу твердять, що це нічого не значитиме, бо досі всі підписані договори зразу ж після їх підписання цілком іґноруються.

В. Жириновський пророкує Третю світову війну

Відень, Австрія. — Виступаючи у вівторок, 5-го липня, на конференції в питаннях безпеки і співробітництва в Европі, голова російської Ліберально-демократичної партії і лідер відповідної фракції в Державній думі Росії Владімір Жириновський сказав, що Европа як колись, так і в майбутньому буде поділена на два ворогуючі табори, і безцеремонно заявив: „Росія переможе у Третій світовій війні, й то переможе напевно, без усяких там „якщо" і „але".

Ця заява В. Жириновського на засіданні, в якому беруть участь депутати парляментів 53-ох країн, викликала загальне обурення. Чимало делеґатів встали зі своїх місць, вимагаючи позбавити російського представника слова. А тим часом він продовжував: „Я вас остерігаю, що з руїн Совєтського Союзу от-от постане нова і непереможна Росія!"

Як в усіх своїх попередніх виступах, В. Жириновський і на цей раз звинувачував Захід у всіх тяжких гріхах сучасної доби і пообіцяв прискорити новий переділ Европи: на його думку, на цей раз вона має бути поділена не на Захід і Схід, а на Південь і Північ. Чимало европейських спостерігачів, коментуючи ці висловлювання російського шовініста, припускають, що йдеться про таку ситуацію, коли В. Жириновський має на язиці те, що мають на думці більшість росіян, в тому числі теперішні офіційні чинники Росії.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 4-ГО липня, у Пало Алто, Каліф., відбулися змагання за котрими стежила ціла Америка, бо там рішалося чи буде дружина ЗСА у наступній рунді змагань за світове мистецтво футболу. Змагалися американці з Бразилією. Змагання закінчилися програною Америки вислідом 0 до 1, а з тим і елімінацією від дальших ігор, однак всі ствердили, що не зважаючи на поразку дружина ЗСА може бути гордою за свою поставу на грищі. Протягом 73 хвилин дружина ЗСА обороняла свої ворота під постійним натиском бразилійських грачів, аж тоді Бразилія загнала свого єдиного ґоля.

У ВАШІНҐТОНІ ДАЛЬШЕ ведуться кулуарні та відкриті намагання таки змінити існуючу систему забезпечення охорони здоров'я. Сьогодні є вже чотири інші пропозиції забезпечення охорони здоров'я не враховуючи пляну президента Билла Клінтона, головною точкою якого є загальне забезпечення. Аналітики уважають, що коли Президент і його дружина Гіллярі Родгам-Клінтон не підуть на уступки, то готові втратити все, а це було б великою політичною прогрою. З цього приводу вже є багато коментарів чи Г. Родгам-Клінтон, яка є головним промотором пропонованого Президентом пляну, матиме настільки вміння, щоб могти виторгувати потрібні умови для згаданого пляну.

ФЕДЕРАЛЬНІ СЛІДЧІ перевіряють обпалені частини літака летунської лінії „ЮС Ейр", щоб найти причину катастрофи. Літак згаданої летунської лінії типу ДС-9 розбився в суботу, 2-го липня, у Шарлотт, Північна Каролайна, з 57 пасажирами, з яких 37 було вбитих. Трапилося це під час бурі, всього кілька хвилин після того, як летуна повідомлено, про несподівано-раптову зміну напрямку вітру.

КАЛІФОРНІЯ та інші західні стейти знову терплять і поносять важкі матеріяльні втрати від пожеж, а сильні вітри та неприпускаєма вчасна горяч перешкоджають пожежникам у їхніх намаганнях зупинити пожежі. Всього 100 миль на схід від Лос Анджелесу у горах Сан Гасінто вже згоріло сім мешканевих будинків і місцева влада евакувала жителів 500 інших.

ПРЕЗИДЕНТ Б. КЛІНТОН ВІДВІДУЄ ЕВРОПУ

Вашінгтон. — За декілька годин до відлету в Европу для участи в зустрічі керівників „великої сімки" президент Билл Клінтон виступив у Департаменті торгівлі. Його промова дала до зрозуміння, які напрямки зовнішньої політики Адміністрація вважає головними. Між іншим, президент заторкнув питання економічної допомоги Росії, боснійську кризу і можливий вступ Польщі у НАТО.

Під час 8-денної візити Б. Клінтон спочатку відвідав Ригу і Варшаву, а відтак поїде до Неаполю, де відбудеться нарада керівників держав і урядів „великої сімки". Тут Б. Клінтон матиме зустріч з російським президентом Борісом Єльциним, якого „сімка" вперше запросила як повноправного партнера. Останніми зупинками в европейській поїздці Б. Клінтона будуть Бонн і Берлін.

Перед самим приїздом американського президента у Рагу, столицю Латвії, з ним зв'язався телефонічно Б. Єльцин, щоб поскаржитися, нібито у прибалтійських республіках дискримінують права „російськомовного населення", і тому, мовляв, Росія покищо мусить тримати там свої війська. Б. Єльцин запевнив, що російські війська вийдуть з Прибалтики відразу, як тільки Естонія і Латвія приймуть закони, що ґарантуватимуть рівні права для росіян.

Як відомо, цим питанням займалися авторитетні міжнародні експерти-правники і представники багатьох правозахисних організацій. Всі вони прийшли до висновку, що в жодній з трьох прибалтійських республік ніякі права „російськомовного населення" не порушено.

У СВІТІ

РИМСЬКА ПРОКУРАТУРА вимагає арешту колишнього прем'єр-міністра і лідера італійських соціялістів Беттіно Краксі. Його звинувачують у порушенні закону про фінансування політичних партій і в корупції. Сума грошей, незаконно одержаних італійськими політичними діячами, доходить до декількох біл. лір. Б. Краксі переховується в Тунісі. Туніський уряд вже повідомив, що готовий надати італійському соціялістові політичний азиль, якщо він звернеться з таким проханням.

ГОЛОВА ПАЛЕСТИНСЬКОЇ визвольної організації Ясір Арафат вперше за 27 років на законних підставах відвідав смугу Ґази — палестинську територію, дотепер контрольовану Ізраїлем, і виступив перед 70-тисячним палестинським вічем. Він закликав „будувати нову батьківщину" і нагадав своїм однодумцям: „Ми обіцяли нашим мученикам молитися в Єрусалимі". Коментуючи цю промову Я. Арафата, лідер ізраїльського опозиційного бльоку Лікуд Беніямін Натаніягу підкреслив: „Він говорив не про Ґазу чи Єрихон — тепер його цікавлять Єрусалим і держава Ізраїль. Його метою є створювати, крок за кроком, арабську державу, а для цього крок за кроком знищувати Ізраїль". Посадник Єрусалиму Еґуд Ольмерт повідомив про створення спеціяльного центру, який координуватиме зусилля всіх жидівських організацій, що виступають проти приїзду Я. Арафата в Єрусалим.

В ПОНЕДІЛОК, 4-ГО липня, в Севастополі було шість вибухів, у висліді яких пошкоджено декілька будинків, що належали місцевому підприємцеві Сергієві Шуризі. На думку міліції, злочин має не політичний, а кримінальний характер. Йдеться про діяльність мафіозних груп, які хочуть підкорити своєму впливові найбільш успішні приватні підприємства в Криму.

ДО СЕМИ РОКІВ тюремного ув'язнення засудив суд Варшавської військової округи колишнього працівника польської служби безпеки Марека Зелінського. Він був шпигуном совєтської, а відтак російської розвідки. М. Зелінського заарештували ще в минулому році — саме в той момент, коли він передавав секретні матеріяли військовому аташе Російської Федерації в польській столиці. Суд відбувався за зачиненими дверима. Згідно з чутками, які потрапили в польську пресу, шпигун заявив на суді, що служив Росії не заради матеріяльної вигоди, а „з ідейних міркувань".

В ТОКІЙСЬКОМУ імператорському палаці відбулася церемонія офіційного призначення японським монархом нового прем'єра і затвердження складу уряду. Вперше в історії країни кабінет міністрів зформовано на 90 відсотків з представників двох найбільших партій — Ліберально-демократичної (13 місць) і Соціялістичної (5 місць), які ось уже 40 літ є непримиренними ідеологічними противниками. Першим поважним випробуванням для нового японського уряду буде зустріч лідерів країн „великої сімки", яка розпочнеться в Неаполі 8-го липня і на якій західні політики, скоріше за все, знову висловлять своє невдоволення деякими аспектами економічної політики Токіо.

ХОЧ ТУРЕЦЬКИЙ військовий контингент є частиною миротворчих сил ООН, боснійські серби поставилися до його прибуття в Боснію з відвертим невдоволенням. Саме тепер серби відзначають 605-річчя від дня битви під Косовом, коли турецька армія завдала страшної поразки сербам. „Серби добре знають свою історію і пам'ятають, хто колись захопив ці землі. Сьогодні ми не можемо стверджувати, що турецькі „голубі шоломи" є нашими ворогами, однак їхній прихід сюди є небажаний", — заявив лідер боснійських сербів Радован Караджіч.

ЯКЩО ПРОТЯГОМ двох-трьох років не буде досягнуто миру зі Сирією, Ізраїлеві доведеться змінити свої політичні і економічні пріоритети і розпочати вкладати величезні кошти в підготову армії до можливої війни. Про це заявив прем'єр-міністер і міністер оборони Ізраїля Іцак Рабін, виступаючи цими днями перед членами парляментарної комісії в закордонних і оборонних питаннях. Він звернув увагу законодавців на той факт, що Сирія дуже швидко нарощує свій військовий потенціял.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні:
(202) 347 UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $55.00, на півроку $32.00, на 3 місяці $17.00
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Огірковий сезон і сумні сенсації

Місяці липень і серпень — це в журналістичному жарґоні „огірковий сезон", в якому ніщо не діється. Всесвітня історія цьому заперечує, бо ж Четверте Липня — це дата проголошення Деклярації Незалежности 1776 року, яка автоматично потягла за собою визвольну війну проти Британії. Це була велична і світла подія. Але ми живемо наприкінці XX сторіччя, а не у сторіччі XVIII і тепер насправді всі американські засоби масової інформації позбавлені будь-яких поважних політичних подій. Це зрозуміло: голови держав, голови і члени урядів, члени парляментів — це теж люди і вони прагнуть літнього відпочинку, а що події не родяться самі від себе, тільки люди творять їх, то на поважні події настає посуха.

В останніх тижнях і днях всі американські засоби масової інформації переповнені сумною сенсацією: О. Джей Сімпсон — чорний футболіст обвинувачений у вбивстві ножем своєї розведеної колишньої жінки і її молодого приятеля. За американським судочинством кожний злочинець є невинний поки суд не визнає його винуватим. То і Сімпсон є ще тільки здогадним убивцем. Тому що в Америці існує масова пристрасть до двох речей — спорту й авта, — то Сімпсон, знаменитий колишній футболіст, є „національним героєм" і всі зайняті тільки стеженням за його судовим процесом. Тому що справа набрала величезного розголосу, то у Лос Анджелесі суддя вирікся покищо лави присяжних, бо кожний з них мусів вже згори виробити собі опінію, чи Сімпсон винний, чи невинний. Чули ми, що спершу його оборонець хотів боронити свого підсудного арґументом, що Сімпсон в хвилині вбивства був несповна розуму. Але Сімпсонові це не сподобалося і його другий адвокат Р. Шапіро боронить підсудного арґументом, що він був в часі вбивства деінде. Доброю для оборонця обставиною став факт, що поліція поспішилася переводити обшук помешкання Сімпсона, не маючи на це формального дозволу. В американському судочинстві всі знайдені докази вини підсудного неважні, бо обшук був нелеґальний. Цей несамовитий судовий процес триватиме ще, мабуть, місяці.

Другу сумну сенсацію створив сам теперішній президент Билл Клінтон. Він звернувся до патріотичних громадян із закликом складати грошеві пожертви на покриття коштів судової оборони у процесах, що їх докладних актів обвинувачення проти нього ще не оприлюднено. Річ іде про слідство у справі грошевих спекуляцій Клінтона за часів його урядування як губернатора стейту Аркенсо, — і друга судова справа — претенсії якоїсь дівчини, супроти якої Клінтон буцімто провинився.

Це сумна й небувала в історії сенсація, бо годі собі уявити, що від часу президентури Джорджа Вашінґтона могло щось подібного статися. Тут не йдеться про те, чи президент є республіканцем, чи демократом, консерватистом, чи лібералом, а про стиль життя і поведінку. На тлі таких сенсацій на задній плян відходить навіть така поважна проблема, як реформа існуючої в Америці системи охорони здоров'я. Без уваги на те, чи хтось є „за", чи „проти" такої реформи, фактом є, що існуючий в Америці стан коштів лікування і мільйонів людей, які не мають ніякого забезпечення, вимагає якоїсь реформи. Президент Клінтон вимагав, щоб ще до кінця урядування цього Конґресу перед його літніми вакаціями був схвалений оголошений ним законопроект. Прийшло до компромісу, щоб нова реформа давала державне забезпечення не на сто, а на дев'ятдесят відсотків населення. Справа перейде на осінню сесію Конґресу.

ЗГІДНО З ОПИТАМИ переведеними щоденником „Волл Стріт Джорнал", більшість економістів уважають, що в ЗСА економічний ріст буде сповільнюватися і це вплине на підвищення відсотків короткотривалих позичок. З цим, на їхню думку, продовжиться інфляція принаймені на наступних 12 місяців, хоча економіка країни продовжує розвиватися.

Микола Руденко

НАПЕРЕДОДНІ ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ

I

Коли я сів за робочий стіл, щоб написати про те, як і чим жила Україна впродовж останнього місяця, вся вона, велика батьківщина наша, затамувала подих у напруженому чеканні. Народ чекає наслідків голосування на кандидатів, на Президента України. Вчора увечорі, тобто 27-го червня, до Центральної виборчої комісії надійшли дані лише від 16 округ, а їх в Україні 27. Решта окружних комісій ще не встигла обробити наслідків голосування — обіцяють їх надіслати до центру лише надвечір 28-го червня. Людей опановує нетерпіння, бо це вибори справді доленосні для України. Адже ж зовсім не однаково, хто переможе — Леонід Кравчук, чи Леонід Кучма. Перший веде Україну на зближення із західні світом, другий — на зближення з Москвою. Отож перед нами свобода або новітнє ярмо.

Проаналізувавши наслідки голосування в 16 округах, Центральна виборча комісія оголосила: у Кравчука й Кучми покищо шанси рівні — 50% на 50. Це не радує. В прикінцевому підсумку хтось із них переможе, але хто? Телецентр Останкіно відверто й безцеремонно працює для Кучми — решта кандидатів на Президента України його не цікавлять. Вячеслав Чорновіл на зустрічі з західньо европейськими дипломатами запропонував таку дилему:

— Уявіть, панове, що вибори відбуваються не в Україні, а у Франції. І ось німецьке телебачення у своїх пересиланнях у сусідню державу настирливо пропаґує свого висуванця — такого, який кличе французів орієнтуватися не на Париж, а на Бонн. Чи таке можливо?..

Не знаю, що відповіли Чорноволові західні дипломати — кажуть, вони були шоковані. Зате Чорновіл згодом, у своїх наступних промовах, сам відповів на свою дилему. Виявляється, що багато виборців, які бачили в Кучмі не ставленика Москви, а просто досвідченого господаря й тому збиралися віддати йому свої голоси, раптом схаменулися — відворотно поділа московська пропаґанда. Цей приклад показує, як і коли визріває національна свідомість — мов тісто на дріжджах, національна ідея сходить на щоденних сутичках з московськими шовіністами.

Принагідно кілька слів про того В. Чорновола, яким він став сьогодні. Є люди, які створені природою не для рутинного життя — в робочих буднях вони виявляють себе не завжди доладно, поступаються мудрістю перед діячами навіть другорядними, гарячкують там, де потрібна розважливість. Зате тоді, коли хід історії відстороняє рутину і знов підіймає великі суспільні групи на громадський конфлікт, вони роблять вкрай необхідні, негайно знаходять своє місце в боротьбі, природно й невимушено очолюють ідейних прибічників. Тоді не можна їх не любити — вони виглядають орлами на крутому злеті. Такий В. Чорновіл. Сьогодні він знов у своїй стихії, бо, на жаль, доводиться визнати: до влади прийшли комуністи й промосковські сили. Здебільшого це ті ж самі люди — у їхньому вжитку комуністична ідея служить лише модним одягом для ідеї імперської. І знову голос В. Чорновола звучить молодо й гучно — як у роки його полум'яного дисидентства. Вчорашнє розчарування, викликане його невдалими виступами, зникає, починаєш думати: як добре, що є в нас ця героїчна людина — справжній народний трибун!..

До мене приїхав племінник з Луганського — син мого старшого брата. Йому вже п'ятий десяток, у нього два інститутські дипломи (інженерний і юридичний), працює начальником цеху на заводі, де сьогодні виготовляють нові українські монети. Словом, людина розумна й досвідчена. Заходить мова про те, як він бачить наше майбутнє. Чомусь мнеться, не наважуючись говорити.

— Ну, кажи, Юрку, кажи. Мені хочеться знати, що думають мої земляки.

— Та ось, бачите... У нас тепер люди хвилюються. Насувається українізація.

— Що-оо?! — ошелешено вигукую я. — Більших небезпек у вас не передбачається?

— З іншими поволі впораємося.

— Скільки ж у Луганському українських шкіл?

— Три.

— І тобі не соромно говорити про небезпеку українізації? Адже ж у Луганському понад 50% українського населення. В селах усюди панує українська мова, а шкіл українських там немає зовсім.

Починається болісна дискусія. І тут я вперше по-справжньому розумію, яку підривну роботу провадять комуно-шовіністи на сході України. Та й не лише на сході. Якщо вже така людина, як Юрко, піддалася ворожій пропаґанді, то що ж говорити про інших? Чи не рано ми леґалізували Компартію? Між іншим, вона леґалізована під впливом західньої політичної думки, аби нам не докоряли, що в нас неповна, урізана демократія.

Нарешті якось дожив до вечора — і о 7-ій годині українське телебачення передало повідомлення Центральної виборчої комісії про наслідки голосування на кандидатів на Президента України: Л. Кучма отримав 31.3% голосів, Л. Кравчук — 37.7%. Про інших кандидатів не варто говорити — вони так відстали від цих двох, що негайно зійшли з орбіти.

Продовження буде

Д-р Юліян Мовчан

Медична опіка в УПА

(За матеріялами „Літопису Української Повстанської Армії", том 23)

II

Якщо йдеться про медичну опіку в УПА, то чи не найбільше про це в книзі можна довідатися із 37-ми сторінкової статті д-ра Модеста Ріпецького — „Санітарна служба в лемківському курені УПА". Народжений у Львові 1921 року і студіюючи медицину спочатку у Львові, а потім у Ерлянґені (Німеччина), де він отримав диплом лікаря, д-р Ріпецький перебував у рядах УПА від травня 1944 року до вересня 1947 року. В жовтні того ж року він прибув до Західньої Німеччини з рейдуючими відділами УПА, де він був керівником санітарно-медичної служби в курені під командою Василя Мізерного („Рена"). Вже на початку своєї статті д-р Ріпецький вказує на одну з причин чи обставин, які змушували наших людей поповнювати лави УПА. Він пише:

„Між довгими валками навантажених автомашин та залізничних вагонів з німецькими втікачами, були також і українські біженці. Свідомість повороту жахливого большевицько-сталінського терору змусила їх тікати на захід у невідоме. Тисячі тих біженців опинилися на Лемківщині. Серед них були також боєздатні чоловіки, які не хотіли залишати українські землі і тому шукали зв'язків з підпіллям".

Потім автор хоч і коротко, але досить чітко подає процес медичної опіки в УПА — в тому числі лікарські оглядини, піклування раненими, проблему постачання ліками, харчування, гігієна, профілактика і т.д. детальніше над чим, на жаль, тут нема місця зупинитися.

З книжки довідуємося, що ненавистю до українських повстанців кипіли не тільки московсько-большевицькі окупанти, але також і їхні холуї — польські шовіністи. На ст. 428-ій подано копію вироку військового районового суду в Кракові з датою 16-го травня 1947 року, який в імени „Жечи Посполітей Польскей" виніс присуд кари смерти Розалії Мінко — дочці Йосипа та Ганни Андрусенко, народженій в Станьковій — повіт Лісько, селянці, яка закінчила чотири кляси народної школи. „Вина" чи „злочин" Розалії полягали в тому, що вона від серпня 1945 року належала до УПА, виконуючи функцію зв'язкової між селами Станьковим, Завадкою та Пашовою. Крім того, вона в травні 1946 року збирала рослини, з яких вироблювано ліки для хворих та ранених вояків УПА. Вирок смерти було виконано 20-го травня 1947 року.

З цієї книги також довідуємося, що керівниками Українського Червоного Хреста в УПА були такі українські лікарі, як Юрій Липа, Олександер Давиденко („Юрко"), Яромир Манюк („Борис"), Володимир Врецьона та Олексій М. Зеленюк („Пастер"). Практикуючі лікарі, які давали допомогу воякам УПА, — це: Тома Горобець, Дмитро Капітан, Василь Стефарук, проф. Борис Андрієвський, Антін Жуковський, Іван Козій, Омелько Лебедович, Юліян Радзикевич, Іван Мосійчук та Сидір Кліш. В УПА служили також лікарі-чужинці, а саме: Абрагам Штетцер, Самуель Нойман та Варма Шая Давидович.

Аналізуючи діяльність Української Повстанської Армії з віддалі минулих багатьох років, нам здається, щоб правдиво оцінити її ролю в українській визвольній боротьбі, її дії треба розділити на два періоди. А саме: перший період — це часи війни між двома імперіялістичними колосами — московсько-большевицьким та німецько-нацистським. Як відомо, в ті роки мало було таких тверезо-думаючих людей, які б не передбачували, що в наслідок тієї війни розвалиться не тільки гітлерівський третій „райх" (імперія) з його політикою і практикою брутального поневолення народів загарбаних земель, але переможні західні держави, зокрема, ЗСА, також не допустять аби деспотична совєтська імперія і далі продовжувала своє ганебне існування. І якщо так мало статися, то тоді дуже на часі було мати українцям свою армію, якою тоді вже була українська Повстанська Армія і яка мала б охороняти кордони відновленої української незалежної держави.

На жаль, як кажуть, „не так сталося, як жадалося"... Війна закінчилася, але совєтська імперія, хоч і дуже погаратана, але таки залишилася і далі існувати... І тут виникає питання: чи також в післявоєнних роках було оправданим і доцільним тримати в лісах Українську Повстанську Армію? Точніше, якщо провід УПА дав наказ і далі продовжувати війну проти московсько-большевицького окупанта, то на підставі чого той провід сподівався, що наші упісти, не маючи ні танків, ні літаків, ні жодної допомоги із зовні, мають якісь шанси перемогти окупанта з його мільйонною до зубів озброєною армією?

Анатолій Погрібний,
Київ

У ЗВ'ЯЗКУ З ВИХОДОМ ХРЕСТОМАТІЇ „УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО"

II

Попереду — ще безліч відповідальної роботи, розраховувати у якій Україна повинна лише на саму себе. Водночас хочу підкреслити, що і кроплина допомоги у цій великій справі, найперше тієї, що її ми маємо від українців з Америки, від їх об'єднань та організацій (як от Українського Народного Союзу) є для нас вельми цінною і пожиточною. Нагадаю: ще за домовленістю з донинішнім Міністерством вийшов у світ буквар „Материнка", а вслід за ним кілька чудових читанок — „Ластівка", „Біла хата", „Писанка", „Зелена неділя". Потверджую як співголова організаційно-видавничого комітету, що ці видання мали значний успіх, хоча нам відомо й те, що подекуди на місцях були випадки саботування щодо застосування цих книжок як навчальних підручників (певно, декому видалася зависокою доза національного змісту, яким вони сповнені). Насьогодні вийшли у нас й інші букварі (усього разом з „Материнкою" маємо їх п'ять) та читанки, але ось і нині Міністерство розіслало на місця циркуляра, де зазначено, що всі підручники є придатними для навчання і в новому навчальному році, що кожен з них відповідає шкільній програмі. Цим я констатую, що віддача згаданих книжок в освіту молодих українців, тим більше, що свою корисну ролю відіграють вони не тільки в Україні, але і в східній українській діяспорі (зарезервувавши певну їх частину, Міністерство задовольняє у цей спосіб освітні запити українців з Тюмені і Далекого Сходу, Казахстану і Башкирстану, Молдави і Білорусі).

Наступним виданням, що з'явилося на зібрані українською діяспорою кошти, стала „Історія України" Д. Дорошенка. Книжка ця безкоштовно надіслана до шкіл та рекомендована Міністерством освіти як навчальна для сьомої-восьмої клясів.

І ось, нарешті, хрестоматія української літератури та літературної критики XX століття „Українське слово", що в упорядкуванні професора Київського університету Василя Яременка та голови „Шкільної Ради" доктора Євгена Федоренка (ЗСА), щойно вийшла трьома об'ємними томами, кожен накладом 100,000, у світ. Як науковий редактор цього видання, я маю особливе вдоволення, можна сказати, переживаю особисту радість від успішно звершеної справи. Достоту, як висловився Олесь Гончар, це — унікальна хрестоматія, аналогій якій ще не було ні в Україні, ні в діяспорі. Ось хоча б зміст одного з томів — другого: М. Семенко, О. Довженко, В. Петров (Домонтович), М. Рильський, Т. Осьмачка, Є. Маланюк, Л. Мосендз, В. Сосюра, Є. Плужник, Б. Антоненко-Давидович, Г. Косинка, В. Підмогильний, І. Сенченко, М. Орест, О. Лятуринська, Ю. Яновський, Д. Гуменна, М. Бажан, У. Самчук, О. Ольжич, О. Теліга, І. Багряний, В. Барка, Б. Ігор Антонич, А. Малишко. Уміщено кращі зразки творчості цих письменників, а поряд літературно-критичний супровід — статті Ю. Лавріненка, Ю. Шевельова, Ю. Стефаника, Л. Череватенка, В. Гришка, В. Державина, Г. Костюка, П. Кононенка, М. Наєнка, Д. Донцова, Б. Рубчака... Не можу не висловити без емоцій: яку багатющу цілісність нашої літератури, що творилася водночасно на материній землі і в діяспорі, розкриває ця хрестоматія! І як зовсім по-іншому — всебічно, цілком вивільнено від „соцреалістичних" ярликів і штампів сприйматимуть дивосвіт нашого розмаїтого художнього слова усі ті, кому це видання адресоване, — старшоклясники, учні ліцеїв та гімназій, студенти, самі вчителі! Упевнений, що це — вельми значна подія у нашому культурному житті, що ця хрестоматія — з числа тих книг, які, як кажуть, надовго і з величезною користю.

Продовження буде.

Мирон Воронович

Допоможім національно піднести південний схід України

I

Відвідуючи вдруге Україну (перший раз в 1990 році), крім родини й великодніх святкувань у рідному селі, постановив я відвідати осередки товариства української мови „Просвіта" в Харкові, Донецькому й Одесі. Метою відвідин було познайомитися з працею Товариства й обговорити пересилку українських книжок до їхніх бібліотек. Своїми враженнями з цих відвідин поділюся з читачами.

Після безсонної ночі в поїзді Київ — Харків, на станції у Харкові зустріли нас генеральний директор Центру ім. Леся Курбаса Анатолій Стародуб і Леонід Тома, письменник і редактор Центру. Після сніданку й легкого відпочинку заїхали ми до Харківського Обласного Товариства „Просвіта" ім. Т.Г. Шевченка. Привітав нас проф. Анатолій Кіндратенко — голова Товариства. Одночасно він координатор виборчого комітету демократичних сил.

Місто Харків — як розповідає проф. Кіндратенко — це великий культурний центр (з відносно чималими культурно- визначними силами — університет, мистецькі вузи, багато художників, мистців, письменників, проте населення в основному зросійщене. Він і його співробітники докладають чимало сил, енергії і праці, щоб українізувати російськомовну масу українського населення.

Проф. Кіндратенко стверджує, що із-за браку відповідних фондів майже неможливо розвинути місцеву українську пресу. Щоб якось заповнити цю прогалину, Товариство вдається до випуску листівок (масового тиражу) на окремі теми чи з приводу якихось подій. Листівки видається обома — українською і російською мовами. Активісти Товариства розповсюджують їх безкоштовно серед населення. Тепер, наприклад, організується великий протест проти спорудження пам'ятника колишньому маршалові Совєтського Союзу Жукову.

У дальшій розмові з проф. Кіндратенком довідуємося, що на його думку, діяспора зробить велику роботу, якщо допоможе фінансово у виданні й розповсюдженні українських книжок по українських осередках, особливо в південно-східних областях. Зокрема є потреба перевидання українських підручників для дітей.

При Товаристві „Просвіта" діє недільна школа українознавства „Берегиня". Директором школи є енергійна й щировіддана праці Юліяна Капустіна. В школі навчається 20 дітей (віком від п'ятьох до 13-ох років) й стільки дорослих батьків, що навчаються разом із своїми дітьми. Як розказує Ю. Капустіна, в школі вивчаються такі предмети як українська мова, література, народознавство, гончарство й писанкарство. Лекції починаються молитвою за Україну. На свята школа „Берегиня" влаштовує концерти, які часто передаються через місцеве радіо, телебачення та газетою „Слобода" (російськомовна). Для „берегинців" вже стало традиційним опікуватися могилами українських діячів культури на харківських кладовищах. На Великдень прикрашують могили квітами, ставлять свічки, читають вірші, співають українських пісень.

Школа не дістає допомоги від держави, директор мусить розраховувати на власні сили. Ось при школі працюють платні курси української та англійської мов, прибуток з яких частинно покриває видатки школи. Школа „Берегиня" має велику проблему з приміщенням. Тепер є одна велика заля, яку не можна поділити на кляси, яких обов'язково потрібно для переведення лекцій для дітей, яких треба поділити на групи, після віку. Потрібно навчальних підручників, а що найбільше книжок дитячої літератури.

Як бачимо, серед зрусифікованого російськомовного населення міста Харкова знайшлися люди, які безкорисно взялися за відродження душ української дітвори. Це маленькі іскорки української свідомости, які безупинно й наполегливо посилюються такими активістами як професор А. Кіндратенко, директор школи „Берегиня" й багато іншими. Вони запрошують українську діяспору відвідати їхній осередок, як рівнож Мистецький Центр ім. Леся Курбаса, що дасть їм моральне піднесення у їхній праці. Як зазначив один із працівників Осередку: „нам і нашій праці приглядається багато громадян, які тепер пасивно ставляться до того що робимо. Одначе завтра вони можуть стати великими прихильниками українізації нашої молоді".

Для охочих нав'язати зв'язки з товариством „Просвіта" чи школою „Берегиня" в Харкові подаємо адресу: Харківська Обласна Організація Т-ва „Просвіта" ім. Т.Г. Шевченка — проф. А. Кіндратенко, голова. 310002, Харків, вул. Сумська 44/2 тел. 45-10-20 Ю. Капустіна — директор школи „Берегиня".

Будучи в Харкові, ми відвідали ряд церков, між ними храм Іоана Богослова — УАПЦ, настоятелем якого є о. Віктор Маринчак. Храм цей на 70 відс. зруйнований за совєтської влади (був перетворений на маґазин). Будівля справляє глибоке враження, простора, може змістити коло 800 людей, прекрасна акустика, одним словом величність. Незважаючи на варварське знищення, середину церкви очищено, поставлено скромний престіл і нині там правлять Богослужби. Як розповідає отець Віктор, на Великодню Службу прибуло близько 600 людей, щоб посвятити паску. На другий рік сподіються більше людей. Отець Віктор, колишній професор Харківського університету, ревний священик і душпастир, український патріот. Він всецілю посвятився відбудові знищеного храму й свято вірить, що впарі з духовною обновою харків'ян, прийде й національне прозріння.

Продовження буде.

У гостях в українців Румунії

27-30-го травня ц.р. д-р В. Верига в заступстві президента СКУ д-ра Д. Ціпивни ка брав участь у нарадах Української Всесвітньої Координаційної Ради в Києві й Батурині. Після закінчення нарад він виїхав на південь через Одесу, Білгород-Дністровський та Ізмаїл і прибув до м. Тульчі над Дунаєм у Румунії. Там він зустрівся з представниками нащадків задунайських козаків, зорганізованих у Союзі Українців Румунії, яких очолює у Тульчі інж. Г. Дам'яков.

Відбувши поїздку паропла вом до м. Суліни, що над середньою відногою дельти Дунаю при впаданні до Чор ного моря, Верига мав наго ду вислухати скарг про труд нощі в українському культурному житті цієї вітки українського народу. Головне — брак української церкви і школи. До 1964 р. тут було понад 30 українських шкіл, а нині ані одної. В самій Тульчі є дві церкви, збудовані українцями, але в них правиться Богослуження румунською мовою і священики відмовляються правити Богослуження за старим календарем. Міністерство освіти Румунії має у своєму складі представників усіх етнічних груп, за винятком, але з невідомих причин, представника української меншини.

Українська громада в Тульчі доволі активна, має свій власний хор, який провадить диригент з України й активна та шанована місцевими українцями пані Карабін. Хор вивчає місцеві народні пісні, а також сучасні, що приходять з України. Група українських інтеліґентів, інженери, викладачі середніх шкіл, професіоналісти й бізнесмени працюють над відродженням української національної свідомости. Цього року на Різдво хор ходив з колядою, а місцевий СУР влаштував концерт на честь Т. Шевченка з доповідями румунською мовою про Шевченка і про Україну.

Перебуваючи в Тульці, д-р Верига дав інтерв'ю двом місцевим часописам, радіо, а також телевізійній програмі, яке було висвітлене увечорі 9-го червня.

Перекладачем у Тульчі для телевізії був Ананій Іванов, а до преси і радіо — викладач еспанської літератури в місцевому ліцеї Уляна Самовська. В Тульчі д-р Верига в товаристві Дем'якова, Терентія Мірчі, Ананія Іванова (всі з місцевого відділу СУР) і одного українця, члена церковного заряду, відвідав т.зв. руську церкву, яку збудували діди і прадіди з місцевих українців. Вона колись була гарно розмальована за українським стилем і прикрашена українськими іконами, але дещо ушкоджена останнім землетрусом. Тепер ця церква є в ремонті і її розмалювання відновлюються, але вже з румунськими написами. Парох церкви румун згадав, що люди хочуть Богослужень, якщо не українською, то принаймні церковно-слов'янською мовою, і хочуть святкувати за старим календарем. Сам він висловився прихильно до побажань громади. Він також поінформував, що ще давніше в цій церкві була доволі велика книгозбірня українських і старослов'янських богослужебних книг, стародруків і рукописів, які на наказ уряду в 1960-их роках забрано і перевезено в інше місце, але куди — він не знає.

З Тульчі д-р В. Верига виїхав до Букарешту, де його зустрів голова Союзу Українців Румунії інж. Степан Ткачук, український поет, а також депутат до румунського парляменту, і Ярослава Колотило, голова Союзу Українок Румунії в товаристві Ярослави Немені. Інж. Степан Ткачук поінформував д-ра Веригу, що він є не тільки гостем СУР, але і держави Румунії, і кошти його перебування в межах держави покриє уряд.

Українська громада в Букарешті отримала для своєї культурної роботи доволі велике приміщення на кошт держави. В тому приміщенні в неділю, 2-го червня, д-р Верига зустрівся з українською інтеліґенцією Букарешту, коротко розповів про організаційну структуру, цілі та завдання СКУ. І вислухав проблеми дня української спільноти в Букарешті. В ході дискусії стверджено, що до 1964 р. в Румунії було панад 200 українських шкіл, і з тої ґенерації сьогодні є українські письменники, поети й журналісти, які провадять культурну роботу серед українських громадян, як, наприклад, сам Степан Ткачук, Микола Корсюк, Корнель Ірод та інші. З періоду від ліквідації українського шкільництва молодих письменників немає, бо вони не знають української мови, але деякі з них є українськими патріотами із письменницьким талантом, хоч пишуть по-румунськи. До таких, між іншим, належить Сильвія Зубарченко. Довідавшись про проблеми української громади в Букарешті, які, до речі, небагато різняться від тих, що їх мають у Тульчі, інж. С. Ткачук організував для д-ра Вериги офіційні візити до Міністерства культури, Міністерства освіти, до Державного секретаря й до патріярха Теотиста.

В понеділок рано, 13-го червня, в товаристві інж. С. Ткачука д-р Верига відвідав Відділ для національних меншин Міністерства культури Румунії, який очолює мадяр Іван Труцер. Тут є представники всіх національних меншин. Українську меншину репрезентує дуже симпатична Ярослава Колотило, дружина ректора Православної семінарії протоієрея Дмитра Колотила. Голова департаменту підкреслив, що вони вже помагають українській мен шині та пообіцяв всесторонню допомогу в майбутньому, включно з українським радіо- і телевізійними програмами. Він також підтвердив, що уряд Румунії покриває кошти, пов'язані з домівками для українських громад й одночасно дає певні субсидії на культурну діяльність. Уряд покриває кошти утримання редакційного складу аж трьох українських газет, з яких у даному часі не виходить жодна через друкарські труднощі.

В понеділок, 13-го червня, о годині 5-ій по полудні д-р В. Верига в товаристві інж. Ткачука і протоієрея Корнеля Ірода відвідав патріярха Румунської Православної Церкви Теотиста. Привітавши патріярха в імені Президії Секретаріяту СКУ, д-р Верига переповів коротко прохання українців Румунії у справі української мови в церквах українських парафій та в справді святкувань за старим календарем. Підкреслюючи факт, що Римо-Католицька Церква дозволила вживати в Богослуженнях народну мову, д-р Верига підкреслив, що це не повинно справляти жодних труднощів у Православній Церкві, яка завжди користувалася народною мовою.

Патріярх Теотист виявив зацікавлення тою справою, заявивши, що він навіть не знав про те, що в дельті Дунаю живуть українці. Він сказав, що в засаді не має нічого проти Богослужень в народній мові, як і в питанні календаря, але про це треба говорити також із митрополитом міста Констанци, який має юрисдикцію над парафіями дельти Дунаю. Дальше ведення цієї справи залишається для проводу СУР, для його голови інж. Ткачука.

У вівторок, 14-го травня, перед полуднем д-р В. Верига в товаристві С. Ткачука відвідав секретаря стану Віореля Гребенчука, який приймав їх в товаристві свого асистента й англомовної перекладачки. Д-р Верига передав привіт румунському урядові від Президії Секретаріяту СКУ, заявивши, що СКУ, як українська світова організаційна надбудова, цікавиться долею всіх українців поза межами України, а в тому числі й українцями в Румунії. Він висловив признання румунському парляментові й урядові за конституційно дані можливості розвитку української меншини і висловив також турботи української громади, яких СКУ підтримує в справі українського шкільництва. Д-р Верига підкреслив, що цим разом він мав нагоду побувати тільки серед наддунайських українців і в Букарешті, але йому відомо, що питання церкви і школи є не менш важливі для українців Південної Буковини, Мармарощини й Банату.

Україна зі свого боку забезпечила румунську меншину школами і пресою і Румунія повинна б зробити те саме для української меншини. Задоволення культурних потреб маншин скріплює льояльність їх до держави, що виходить на користь обидвом сторонам. Державний секретар В. Гребенчук запевнив д-ра Веригу, що права національних меншин Румунії є ґаран товані конституцією, один примірник якої він подарував для СКУ. Разом з конституцією подаровано також книжку „Парляментарні та інституційні напрямні для національних меншин Румунії" англійською мовою, „Партії Румунії" румунською та інші інформативні матеріяли про Румунію. При тому на одній з тих інформативних публікацій на обкладинці є кольорова мапа Румунії, на якій Північна Буковина і Південна Басарабія (Буджак) показані як складові землі Румунії.

Хоч був призначений час на візиту до Міністерства освіти, цього не вдалося здійснити, бо саме Міністерство освіти було під облогою учителів, які вийшли на страйк за підвищення платні. Отже доступ до Міністерства був неможливий.

В Букарешті В. Верига відвідав також амбасадора України д-ра Л. Сандуляка, очевидно в товаристві голови СУР інж. Ткачука, де було порушене питання про відсутність договору між урядами Румунії й України в справі забезпечення двосторонніх прав національних меншин. Тут виявилася різниця поглядів, бо амбасадор України вимагав документу, коли хтось з рамени української громади чогось домагався, а йому відмовили. З таким документом він може полагодити ті справи навіть без окремого підписаного договору.

Інж. Ткачук заявив, що брак договору між урядами України і Румунії стоїть на перешкоді у його переговорах з урядовими чинниками у справі української меншини. Фактом є, що досить часто українська громада сама не вимагає, а хоче, щоб це за неї зробили інші чинники. Це, зрештою, говорила і Я. Колотило з відділу національних меншин.

Голова СУР інж. Ткачук був постійним провідником д-ра Вериги і перекладачем при офіційних розмовах.

Президія Секретаріяту СКУ

МАДЯРСЬКА СОЦІЯЛІСТИЧНА партія, яка перемогла у недавніх парляментарних виборах, дотримала свою обіцянку щодо створення коаліційного уряду і запропонувала три міністерські течки представникам Партії вільних демократів. Вони дістали пости міністра внутрішніх справ, транспорту та освіти.

УРЯД РОСІЇ створив спеціяльну комісію в питаннях стосунків з Україною. До її складу увійшли представники виконавчої і законодавчої влад, а також ділових кіл. Очолює комісію заступник прем'єр-міністра Александр Шохін. Головним завданням новоствореного органу є аналіза теперішнього стану і передбачення варіянтів розвитку російсько-українських стосунків, випрацювання єдиної політики російської сторони в цьому питанні.

ВІЙСЬКА, ВІРНІ ГОЛОВІ президентської ради Ємену Алі Абдаллі Салехові, вступили в Аден і відрізали південно-єменську столицю від джерел електричної енерґії. Обидві ворогуючі єменські сторони виступили зі взаємними звинуваченнями в порушенні умов замирення, досягнутого при допомозі Ради безпеки ООН. Вперше від початку громадянської війни в країні північно-єменський міністер плянування і розвитку Абдель Керім аль-Ар'яні погодився з ідеєю приїзду в Ємен групи міжнародних спостерігачів у складі 100 осіб.

Четвертий З'їзд вітає появу збірника Ашафенбурзької гімназії

Учасники IУ з'їзду колишніх учнів Ашафенбурзької гімназії. Союзівка, квітень 1994 р.

Четвертий З'їзд колишніх учнів ашафенбурзької гімназії особлий тим, що був скликаний, щоб привітати появу нашого гімназійного збірника. З'їзд відбувся 16-го і 17-го квітня цього року на Союзівці й оце вперше не було між учасниками ні одного нашого професора. Але й нема чого дивуватися, бо ж минуло щонайменше 45 років, як більшість з нас покинули табори Ашафенбурґу, мандруючи за океан. Зате на з'їзд прибула дружина проф. Вінкентія Літвінова Євфрозинія Літвінова з дочкою і зятем. Це був вияв пошани і льояльности до нашого з'їзду.

На IV З'їзд прибуло невелике число колишніх гімназистів, одначе зустріч була радісною, бо прибули ті, що мали бажання прибути, як під креслила у своєму привіті голова організаційного комітету Рома Коцюмака-Дигдало. Отже від год. 11:30 до 1:00 проходила реєстрація, якою займалися Таня Хухра-Паш і Оля Мартинович-Равлюк, опісля відбувся спільний полуденок, а відтак відбуто ділову частину з'їзду. Учасники заслухали звітів членів Організаційного комітету: секретаря Ані Дідур-Гаврилюк, касира Олександра Серафина, і голови Роми Коцюмака-Дигдало. Подав також свій звіт редактор збірника Богдан Бойчук. Він подякував своїм співробітникам: Світляні Білокрис-Марченко — за переписування матеріялів і Олександрові Серафинові — за розіслання книжки. Власне, завдяки успішній праці колеги Б. Бойчука ми могли скликати наш з'їзд.

Голова в імені учасників висловила подяку і признання за наполегливу працю Б. Бойчукові, С. Білокрис - Марченко та О. Серафинові за їхню добру працю. На пропозацію О. Серафина збори вирішили передати 350 дол. на видавництво журналу „Світовид", який редагує Б. Бойчук, бо в касі, не велике здивування всіх, ще залишилось 378 дол. Це просто нечувана річ, щоб у нас в діяспорі хтось видав книжку і залишився без боргу. Це мабуть завдяки справній роботі касира О. Серафина, який має до діла з фінансами і знає, як це робиться.

Організаційний комітет, що був відповідальний за організування трьох з'їздів з появою збірника й відбуттям цього з'їзду, закінчив свою працю. Від усіх учасників О. Мартинович-Равлюк висловила подяку за працю членам комітету. Водночас збори висловили бажання продовжувати зустріч щодва роки. Підготовою будуть займатися А. Дідур-Гаврилюк і О. Серафин.

Ліда Калюжна запропонувала створити спільний комітет усіх гімназій діяспори, і збори доручили їй створити ініціятивну групу, яка б випрацювала відповідний плян.

Друга частина програми з'їзду, як велить традиція, була зовсім неформальна. Після молитви, яку перевів парох Союзівки о. Василь Грень, і вечері, голова попросила Б. Бойчука розповісти про деякі пригоди, пов'язані з виданням збірника, що він зробив дуже цікаво і дотепно. Опісля О. Серафин відчитав привіти, що наспіли від деяких друзів. Довший привіт прийшов від Александра Роїка, колишнього учня швайнфуртської, а опісля ашафенбурзької гімназій. Лист написаний з гумором і нагадує багато фактів і дат, які ми вже призабули. Пані Є. Літвінова привітала учасників та прочитала дуже гарний ессей про дідуся, що його написала про проф. В. Літвінова його внучка. Ессей цей одержав першу нагороду на конкурсі літератури для молоді в Канаді. Пані Є. Літвіновій учасники з'їзду подарували букет квітів. Б. Бойчукові і О. Серафинові з'їзд подарував книжки з підписами усіх учасників. Володимир Бакум прочитав спогад з гімназійних часів, який був нам цікавий, бо цей наш колега провів свої дитячі і юнацькі роки у Франції, куди закинула доля його батьків. Вперше він опинився в українському середовищі, коли став учнем української таборової гімназії в Ашафенбурзі.

Програму закінчено гуморескою, що її приготовила Р. Коцюмака-Дигдало, про відповіді американських учнів на іспитах з історії. Спільним співанням, яким проводила наша слав на Галина Минаєв-Андреадіс, закінчено цей приємний вечір.

В неділю ранком учасники взяли участь в Богослужбі і Панахиді за покійних професорів і учнів ашафенбурзької гімназії.

Роз'їздилися друзі з милими спогадами про найкращі роки нашої молодости і з почуттям, що саме роки, проведені у таборовій гімназії, з'їднали нас назавжди.

Учасниця з'їзду

Ділимося сумною вісткою
з рідними, приятелями і знайомими, що
у вівторок 5-го липня 1994 р. упокоївся в Бозі
на 81-му році життя наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, ПРАДІДО І СВАТ

бл. п.

ВОЛОДИМИР ПАПУГА

нар. у Баффало, Н.Й., жив у Золотій Слободі,
Тернопільська область.

ПАНАХИДА у четвер 7-го липня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н.Дж.

ПОХОРОННІ відправи у п'ятницю 8-го липня о год. 10:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, а опісля на католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу Н.Й.

Залишені у глибокому смутку:
дружина — КАТРУСЯ
дочки — МІСЯ ЛИКТЕЙ з мужем ЮРІЄМ
— ЛЮСЯ
внуки — ЮРІЙ з дружиною ЛОРЕЮ
— ЕВГЕН
— АНДРІЙКО
— ДАНКО
— ЛЕНОРД
— ВІКІ
правнук — МИКОЛЬЦО
сваха — АННА ЛИКТЕЙ
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

НЕХАЙ ЙОМУ БУДЕ ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ!

БРАТСТВО кол. ВОЯКІВ
I-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА
СТАНИЦЯ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.
Ділимося сумною вісткою з
побратимами й українською громадою,
що 23-го червня 1994 р.
відійшов у вічність

сл. п.

РОМАН КЛОС

уроджений 4-го липня 1925 р. у Судовій Вишні.

Колишній старший стрілець 1 УД УНА, член Крайової Управи Братства в ЗСА, голова Суспільної Служби Комбатантів, голова й довголітній член Управи Станиці Братства у Філядельфії та активний член української громади.

ПОХОРОННІ відправи відбулися у понеділок 27-го червня 1994 р. в українській православній церкві св. Покрови у Філядельфії, а відтак на кладовищі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Дружині Надії, синам Адріянові й Маркові та всій родині висловлюємо щирі співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ

В суботу 2-го липня 1994-го року
упокоївся в Бозі

бл. п.
о. протопресвітер

АРТЕМІЙ СЕЛЕПИНА

невтомний будівничий Української Православної Церкви в Україні, Західній Европі і ЗСА, добрий пастор, незамінимий духовний провідник і щирий український патріот.

Дружині, дорогій пані-матці Олександрі і всій родині в Україні і в діяспорі висловлюємо наше глибоке і щиросердечне співчуття.

Духовні діти:
Крамаренки, Марія і Петро
Лимаренки, Ангелина і Павло з сином Данилком
Росинські, Ольга і Віктор з дочкою Оксаною і сином Павлом.

З невимовним жалем повідомляємо
родину і приятелів, що 2-го липня 1994 р.
несподівано відійшла у вічність наша
найдорожча (дружина незабутнього покійного мужа,
Стефана — помер 4-го квітня 1988 р.)
МАМУСЯ, БАБУСЯ І СЕСТРА

бл. п.

СОФІЯ РУДЕНСЬКА КУПЧИК

ПАРАСТАС відбудеться в п'ятницю 8-го липня 1994р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Lilly and Zeller, 1901 Eastern Ave., Балтимор Мд.

ПОХОРОН в суботу 9-го липня 1994 р. о год. 9-ій ранку з церкви св. Михаїла в Балтиморі, Мд.

Залишені у глибокому смутку:
доньки — д-ри ЛЮБА І ІВАН ЛЕНҐСТОН та внуки РЕНАТА, АДРІЯНА І АНДРІЙКО
— ЯРОСЛАВА і внуки ОКСАНА та ІВАН СТОВБУНЕНКИ
— АРЕТА — д-р права
сини — ДАНИЛО І КЕРОН та внуки МАРКО І ІЛЯРІЯН
сестра — ЯРОСЛАВА ОРИШКЕВИЧ з родиною
брати — ІВАН РУДЕНСЬКИЙ з родиною
— ВОЛОДИМИР РУДЕНСЬКИЙ з родиною

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Під одним дахом — усі покоління

У передньому ряді стояли два хлопчики — малесенькі, мов Котигорошки, і преспокійні, преповажні, прегорді. Вони сприймалися як близнята, хоч личка в обох різнилися: в одного — овальне, з рівнесеньким носиком, а в другого — кругленьке і курносеньке. Вражала саме внутрішня, ментальна подібність: хлопчики виспівували так щиро і самозабутньо, наче на цілому світі в оцю хвилину існували тільки вони обидва і пісня, хоч співали ж у хорі, перед залею, виповненою учнями, батьками та вчителями Школи Українознавства.

Слова в тій пісні також звучали вкрай філософічно, цілком відповідно до облич двох духовних братіків, і ті слова вартують, щоб їх взяли до репертуару дитячі хори усіх українських діяспор, нарівні зі Шевченковим „Заповітом". З цією метою пропоную тут усю пісню:

Жабка жабці каже: „Ква,
чи здорова, чи жива?"
„Я здорова і жива, ква-ква"

А маленьке жабеня
так виспівує щодня:
„Я здорове і живе, кве-кве"

Мати каже: „Почекай
і фальшиво не співай —
в жабок інші є слова: ква-ква"

Хоч ця пісня є дивна
В ній наука є цінна:
свою мову пам'ятай,
за чужую не міняй!

Потім довго не йшли мені з гадки ті два хлопчики. Річ у тім, що соціологи і соціяльні психологи, вивчаючи процеси поглинення етнічної групки маштабнішим іншомовним світом, спостерегли певні закономірності, й одну серед них — предивну: кожна нова генерація чужинців все помітніше асимілюється, все глибше засвоює мову і культуру новоприбраної батьківщини, все більше відчужується від своєї першооснови, але ось з четвертим поколінням знову виникає нездоланний внутрішній потяг до джерел власного національного походження, до коріння родини, роду і нації. Чи часом ті хлопчики не представляють четверте покоління еміграції?

А все ж таки суть події заперечувала такий вислід психологічної науки: школа ОУА „Самопоміч" в Ню Йорку святкувала своє 45-річчя. Ішлося, отже, не про химерну амплітуду національної природи, не про мимовільні злети і занепади її таємничої потенції, а про цілком свідому рушійну силу — про людську вірність і відповідальність за збереження всього, що американські українці означують словами „наше", „своє". Протягом майже піввіку не переривається русло українознавства, що пролягає через люблячі серця учнів, їхніх батьків, учителів. Ті, що вчилися тут 45 літ тому, тепер щосуботи приводять своїх онуків, і це не випадковий порух національної душі, а стабільний, зрілий процес всередині стабільної, зрілої громади.

Директор школи Ольга Кекіш у своїй ювілейній доповіді, по-американськи лаконічній, але по-українськи експресивній, окреслила поступ великої справи. Початок її припадає на липень 1949 року — тоді відновлена на американській землі Учительська Громада, відгукуючись на гостру потребу новоприбулих українських родин, заснувала Вечірні Освітні Курси. Три ерудити, професор Кость Кисілевський, професор Степан Стецик і професор Микола Кокольський, вишколювали три групи студентів. Одну з них складало юнацтво, що не мало змоги здобути середню освіту у напівзруйнованій війною Европі. Через півроку занять, по вівтірках, п'ятницях і суботах, юнаки та дівчата успішно склали іспит зрілости перед авторитетною комісією, очоленою представником Інституту заочного навчання при Українському Вільному Університеті.

Від середини вересня того ж 1949 року курси дістають структуру Школи Українознавства. Її директором Перша конференція Учительської Громади обирає проф. К. Кисілевського. До грудня, першої шкільної імпрези, назбиралося вже п'ять учнівських груп — заклад набував популярности. З цього приводу „Свобода" писала 10-го січня 1950 року: „Вечірні Освітні Курси мали першу нагоду показати громадянам успіхи своєї піврічної праці над тутешньою та емігрантською молоддю, в ділянці українознавства та інших предметів навчання. 15 учителів, 50 учнів, 510 лекцій, 110 добірних книжок у бібліотеці, подарованих здебільшого дирекцією байротської гімназії, абітурієнтський та заочний курс, програми і пляни навчання, видруковані лекції для заочників, а при тому 575 дол. у коштах — показники, що говорять самі за себе. Нові вчителі хочуть помогти виховати чесних добрих і релігійних громадян, що шануватимуть чуже і не соромитимуться свого".

Ще успішнішим був 1950-51 навчаний рік: уже 82 учні, 1,500 лекцій, три вчительські і чотири батьківські конференції, дві, рахуючи заочну, матуральні групи. В обох наука відбувалася за програмою европейської реальної гімназії, з притиском на українознавстві та американознавстві. Матуральні іспити проходили перед вимогливою комісією, яку складали знані українські інтелектуали: проф. Кость Кисілевський д-р Микола Шлемкевич, проф. Василь Лев, проф. Сава Никифоряк, д-р Лука Луців, проф. Іван Недільський, проф. Любомир Кузьма, проф. Тадей Ростковия, проф. Микола Кокольський, д-р Володимир Січинський, д-р Михайло Соневицький. То були особистості, що мали чого навчити дітей. Й ось вислід: тодішні матуранти при вступі до американських університетів осягали по 19 пунктів.

Курси, впродовж декількох літ уводячи новоприбулу українську молодь в американське життя, цим виконали свою місію і перетворилися на суботню Школу Українознаства — установу не лише навчальну, але й виховну: тут діти з українських родин серцями прилучилися до тернистого і славного життєвого шляху своїх батьків та дідів, до національної історії і культури. Якщо курси увійшли у буття української громади як доконечне явище в період первісного призвичаєння до нових умов, то школа стала потужним і тривким національно-освітнім річищем, що свідчило про високий рівень цієї громади, про її духовну зрілість.

Ті перші роки вартують теплої згадки ще й тому, що перед українським вчительством і батьківством височіла гора проблем, і лише при порозумінні, при добрій і спільній волі закладалася фінансова основа, знаходилися приміщення, писалися підручники і навчальні програми — і та гора розступилася.

Це не означає, що тепер проблем нема. На плечі проф. Костя Кисілевського, першого директора, припали особливі, організаційні, тягарі, але й усі пізніші провідники школи долали якісь перешкоди, бо завдання з роками не тільки не полегшувались і не спрощувалися, а дедалі ускладнювалися — новіші умови вимагали новіших програм і посібників, а контакти учителів з батьками — все тіснішої і свідомішої співдії. Подруге, для усіх без вийнятку директорів — проф. Костя Кисілевського, д-ра Михайла Рабія, проф. Василя Вишиваного, проф. Івана Василишина, проф. Михайла Лисогора, д-ра Романа Дражньовського, мгра Атанаса Кобрина, мгра Павла Дорожинського — школа була тільки ентузіястичним громадсько-патріотичним і моральним обов'язком, всі вони, поза школою, працювали в ділянках науки, політики чи бизнесів і всі заслужили в тих ділянках на визнання. Теперішній директор, мгр Ольга Кекіш, своєю діяльністю продовжує цей громадсько-моральний характер директорства: даючи лад бурхливому вирові суботнього українознавства, вона дуже плідно трудиться у біофізиці, саме в найбільш перспективній її галузі — генній інженерії.

Самозрозуміло, що й усі 18 учителів протягом тижня віддають себе багатьом іншим професіям і лише по суботах вертаються до свого педагогічного хисту і до українознавчих предметів.

До врівноваженої і результативної праці школи прямо причетне товариство ОУА „Самопоміч" в Ню Йорку. І не тільки в розумінні фінансової підтримки. Провід Товариства завжди давав щось набагато більше — імпульс високої відповідальности за справу перед усією українською громадою і, зрештою, перед усією Україною. Цю традицію започаткував визначний політичний і освітній діяч Закарпаття, відтак співзасновник і згодом голова Учительської Громади в Ню Йорку, директор Українського Інститут Америки і перший голова федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" д-р Юліян Ревай. Її шляхетно продовжували Богдан Ластовецький і Михайло Юзенів. Щосуботи батьки і вчителі з приємністю зустрічають у школі фінансового референта товариства Михайла Савицького.

З фахового боку школа перебуває в полі зору Шкільної Ради УККА на чолі з д-ром Євгеном Федоренком, зокрема конкретну контролю, водночас і прискіпливу і помічну, здійснює інспектор Шкільної Ради д-р Олександер Лужницький, незмінний представник Шкільної Ради в часі матури, голова матуральної комісії.

Також і батьківський комітет, постійно оновлюючись, завжди означає щось більше, ніж певний склад людей. Адже це національна риса наших батьків і матерів — бути з дітьми, жити їхіми турботами і добровільно брати на себе розмаїті довколошкільні громадські обов'язки. Багато добрих традицій Батьківського комітету школи започаткували її незабутні добродійники — Ольга Суковаленко, Мирон Сурмач, д-р Пелехович-Гайворонська, проф. Пантелеймон Ковалів.

І над усім — рука духовної опіки, що її Школа Українознавства дістає від церкви св. Юра, Стемфордської епархії та особисто від Владики Василя Лостена.

За 45 років школу закінчили сотні й сотні українських дітей. Висліди вартують зусиль: наші діти є багатші, ніж пересічні американські учні, бо мають дві рідні мови, представляють у світі дві культури, і одна з них, саме українська, є дуже давня, самобутня, сповнена особливого пієтету щодо всього живого, вишуканого народного естетизму, глибокої релігійности.

Тому і 45-річчя школи святкувалося так весело і гарно, при переповненій залі і в літературно-мистецькій частині брали участь діти від передшкілля до 12-ої кляси. Читалися вірші Тараса Шевченка, Сидіра Воробкевича, Марійки Підгірянки, Леоніда Полтави, Романа Завадовича, співалися пісні — дитячі, народні, повстанські, і ця хорова частина концерту дозволяє стверджувати, що школа, поряд зі загальноосвітнім, провадить ще й інтенсивне музичне життя. На вищу похвалу заслуговує хорова діяльність Марії Олинець, адже без співу, без народної пісні діти не відчули б себе українцями, як не відчуває небо пташка з підрізаними крильцями.

І так хочеться дочекатися часу, коли ті двоє знаменитих співаків, першоклясничи Маркіян Кузьмович та Віктор Підпірко, вихованці клясної опікунки Надії Літепло, перейшовши через усі 12 кляс, складуть матуру і збільшать гурт українських дітей, вірних цьому заповітові:

Свою мову пам'ятай,
на чужую не міняй!

Петро Часто

Учителі та учні Школи Українознавства ОУА „Самопоміч" у Ню Йорку в день відзначення 45-річчя школи.

ПОДЯКА

Складаємо щиросердечну подяку усім жертводавцям на Фонд Народної Лічниці ім. Митрополита А. Шептицького у Львові. При цій нагоді повідомляємо, що з цього фонду закуплено дуже потрібну апаратуру для лічниці — бронхіойоскоп через швайцарську фірму в Европі, коштом 10,000 дол. На закуп її вибрано з фонду 6,700 дол., а 3,000 дол. додала Українська Кредитівка „Самопоміч" в Ню Йорку, за що складаємо щиру подяку. Формальностями купна займався Владика Василь Лостен.

Д-р Саляк зі Львова дуже вдячний усім за допомогу і за зрозуміння важливої справи, і просить на дальше жертвувати на цей фонд (конто в кредитівці в Ню Йорку 18212-00), бо потреба дуже велика, а головно тепер у цей дуже складний і важкий економічний стан в Україні.

Ігор Раковський
уповноважений представник
на Америку Народної Лічниці
ім. Митрополита А. Шептицького